

Tantárgy megnevezése:	A műemléki környezet és a mai építészet kapcsolata				
Tantárgy követelmény modulja:	Tervezési ismeretek				
Tantárgy kódja:	EPM415ML-EA				
Kontaktórák száma:	Elmélet:	2	Gyakorlat:		Szemeszter 3
Számonkérés módja:	Vizsga				
A tantárgy kreditértéke:	2				
A tantárgy előtanulmányi rendje:					
PTE PMMK tantárgyfelelős:	Dr. Tiderenczl Gábor				
A tantárgy képzési célja:					
A tantárgy célja, hogy a hallgatók az előadások során megismerkedjenek a XX. és XXI. század építészetének és városépítészetének háttérével, jellemzőivel, összefüggéseivel, vonatkozó tervezési elvekkel, esztétikai kritériumokkal, a kortárs építészet és városépítészet és a történeti városrészek és műemléki környezet kapcsolatának kérdéseivel.					
Tantárgyi rövid program:					
A szemeszter alatt a hallgatók az elméleti előadásokon keresztül ismerik meg a kortárs építészet és a városépítészet alapjait, jellemzőit, irányzatait, a folyamatokat befolyásoló trendeket, a kortárs építészet és városépítészet viszonyulását a történeti korok építészetéhez, kortárs építészet megjelenésének kérdéseit és problémáit műemléki környezetben, történeti városrészekben vagy azok közelében, a városszerehabilitáció / városmegújulás kérdéseit mindezek szempontjából.					
Az előadások témái:					
<ul style="list-style-type: none"> - A városépítészet alapjai: fogalmak, városépítészeti alaktan, települések elemei... - A XX. századi építészet szellemi háttérének, alapvető elveinek és jellemzőinek áttekintése, épületek, alkotók, építészeti irányzatok, illetve az építészeti kritika szempontjainak bemutatása. - Az új világréndek. A jelen kor társadalmának, közösségeinek igényei, életmódja és ezzel összefüggő városkép alakító ereje. A közösségi tervezés. A reagáló környezet követelményei. - Városépítészet külföldi példái. A városépítészet mai hazai kérdései és a jövő lehetőségei. 					
A félévben a hallgatók feladata egy esettanulmány készítése a kortárs építészet, ill. városépítészet és a műemléki környezet kapcsolatáról.					
A félév vizsgafeladattal zárul ahol az elméleti törzsanyag kerül számonkérésre.					
A tananyag tartalma részletesen:					
Előadások heti bontásban:					
2. hét					
Féléves tematika ismertetése					
Gyakorlat: A féléves gyakorlati feladatok kiadása és ismertetése					
1. Előadás:					
a.) Az épített környezet kulturális értékei.					
b.) Bevezetés a kortárs építészetbe - a modernizmus szellemi háttére, kiemelkedő alkotók épületeinek elemzése.					
4. hét					
2. Előadás: A városépítészet alapjai I: Az építészet és a városépítészet fogalmi meghatározása. A tömeg (az épített környezet elemei) és a tér (külső terek archetípusai) és a kettő viszonya. Zártság és nyitottság kérdései. Tömeg- és térorientált városépítészet. A települések elemei.					
6. hét					
3. Előadás: A városépítészet alapjai II: A térszervezés típusai. Városelméletek. A térszervezés morfológiája (centrális, lineáris, kitöltő jellegű térszervezés...)					
8. hét					
4. Előadás: A városépítészet alapjai III: A városépítészeti gondolkodás típusai. Városépítészeti irányzatok és filozófia. A racionalista városépítészeti gondolkodás szellemi háttére, képviselői, további irányzatai (neoracionalizmus, dekonstruktivizmus). Az empirista városépítészeti					

gondolkodás szellemi háttere, képviselői, további irányzatai (neoempirizmus, posztmodern, decentralizmus...). Az emberi tényezők (igények, státusz, életmód). Reagáló környezet alapjai.

10. hét

5. Előadás: XX. századi építészet és urbanisztika. A városépítészet történeti korszakai (XV.-XX. sz.). A XX. századi urbanisztikai gondolkodás forrásai. A szecesszió kialakulása, jelentős területek, képviselők, alkotások. A chicagói iskola. A modern építészet és városépítészet kialakulása, művészeti háttere, legfőbb mesterei (Walter Gropius, Mies Van der Rohe, Frank Lloyd Wright, Aalvar Alto, Le Corbusier...).

12. hét

6. Előadás: Városépítészeti együttesek és a rehabilitáció városépítésze. Történeti városépítészeti együttesek archetipusai. A modern városépítészet arcai (kertváros, lakótelep, új városközpontok). Történeti városrészek megújítása. A megújítás típusai: rehabilitáció, restauráció, revitalizáció, rekonstrukció. Közterületek rehabilitációja, akciószerű rehabilitáció, tömbrehabilitáció, utcák menti rehabilitáció, átépítés és újjáépítés. Kortárs építészeti, városépítészeti példa: Pécs. Városmegújulási akció példája: Ferencváros.

14. hét

7. Előadás: Városfejlesztési akciók múltja és jelene. A XX. sz.-i városépítészet és városfejlesztés történeti háttere. A komplex városfejlesztés európai történeti példái: Párizs, Budapest, Bécs, Barcelona városfejlesztése. Városfejlesztés a II. világháború utáni évtizedekben. Városfejlesztés Franciaországban és annak hatása a hazai gyakorlatban. Városfejlesztés Magyarországon az EU támogatásával. A francia modell alkalmazása. A városfejlesztés jövője Magyarországon.

A féléves esettanulmány feladatok bemutatása és értékelése

A félév során elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A hallgatók a félév végére rendelkezzenek egy általános mai kortárs építészeti és városépítészeti tudástárral, melynek alapelveit a gyakorlatban is alkalmazni tudják.

A tananyag feldolgozásához szükséges irodalom:

Kötelező irodalom:

- Órai jegyzet

Könyvek:

- Tóth Zoltán: Települési ismeretek
- Tóth Zoltán. Az Európai városépítés története. Egyetemi jegyzet. PTE PMMIK, Pécs. 2012.
- Meggyesi Tamás: Városépítészeti alaktan
- Meggyesi Tamás: A 20. század urbanisztikájának útvesztői. TERC Kiadó Budapest, 2005.
- Benkő Melinda & Fonyódi Mariann (2009). Glocal city
- Kortárs európai városépítészet, Budapest: Terc Kft, ISBN: 9789639535480
- Lukovich Tamás: A posztmodern kor városépítészetének kihívásai

Ajánlott irodalom

Könyvek:

- Nagy Béla: A település, az épített világ
- Louis Mumford: A város a történelemben. Gondolat Kiadó Budapest, 1985.
- Granasztói Pál: Építészet, Városépítészet, Társadalom
- Granasztói Pál: Ember és látvány városépítészetünkben
- Ráday Mihály: Unokáink sem fogják látni
- Vukoszavlyev Zorán, Szentirmai Tamás: Kortárs portugál építészet
- Jodido, Philip: Architecture Now 1-8, Taschen Kiadó

Folyóiratok:

Architectural Record (archrecord.construction.com)

Arquitectora Viva (arquitecturaviva.com)

Domus (domusweb.it)

The Architectural Review (arplus.com)

A10 (a10.eu)
Detail (detail.de)
Internimagazine (internimagazine.it)
Architonic (architonic.com)
Frame (framemag.com)
Future (arqfuture.com)

Internetes csatornák:

www.world-architects.com
www.campobaeza.com
www.barqo.cl
www.arospace.com
www.architect.com
www.archdaily.com

A tananyag feldolgozásához szükséges eszközök:

Számítógép internet kapcsolattal, nyomtató, scanner, könyvek, folyóiratok, jegyzet.

Házi feladatok (beadandó feladatok):

Esettanulmány készítése.

Egy kiválasztott példa bemutatása és elemzése, ahol kortárs építészet vagy városépítészet és történeti városrész, műemléki környezet kapcsolódik egymáshoz.

Az ismeretek értékelése, minősítése:

Követelmények a szorgalmi időszakban:

- Az előadásokon és gyakorlatokon való aktív részvétel a TVSZ alapján (70%):
max. 20 pont.
- Az esettanulmány feladat elkészítése és órai prezentációja: **max. 30 pont.**

Órai jelenlét és aktivitás és a gyakorlati feladat elkészítése és prezentációja, valamint a vizsga sikeres teljesítése is feltétele a tantárgy teljesítésének!

Követelmények a vizsgaidőszakban:

A **vizsga** sikeres megírása az elméleti anyagból: **max. 50 pont**
(min. 51% elérése szükséges).

A féléves jegy kialakítása a következő pontszámhatárok szerint kerül minősítésre:

86–100 pont - jeles (5);
77–85 pont - jó (4);
66–76 pont - közepes (3);
51–65 pont - elégséges (2)
00–51 pont - elégtelen (1)

Konzultációs lehetőségek a tananyag feldolgozáshoz:

Órai programba illesztve

Egyéb:

Pótlási lehetőség: Vizsgaidőszakban egyéni megbeszélés szerint

Igazolás módja a foglalkozásokról és a vizsgáról való távollét esetén: PTE MIK általános érvényes szabályok szerint